

Гославський Маврицій

Біографія

Маурицій Гославський народився у 1802 році в містечку Фрампіль (тепер Косогірка). А дитинство пройшло у Нігині, що на Кам'янецьчині, — біля мальовничих товтрів – подільських медоборів. Печер, у скелястих берегах Смотрича.

Щодо освіти, то спочатку вчився у Вінниці та Кам'янці-Подільському, опісля закінчив Кременецький ліцей. У середині двадцятих років XIX століття вчителював. На цей період припадає початок його поетичної творчості. Що ж лягло в її основу? Передусім, історичні події, героїзм українського народу. Мальовнича природа рідного краю. Здебільшого, вірші народжувались під впливом народних переказів і легенд.

Відтак Маурицій Гославський став одним з перших майстрів художнього слова і дослідників українського фольклору. Так, у поемі "Поділля" зі знанням справи оспівав весільний обряд. Але напад турків припиняє весілля. Молодий козак Артем береться за зброю, а його наречена Зося з іншими односельчанами ховається в печері над Смотричем. І коли, здавалося, небезпека минула, вона з дівчатами вийшла зі сховища. Їх чекала трагічна доля.

Згодом автор писав: "Змістом цієї частини поеми є винищення кількох тисяч людей у Залуцьких печерах у Кам'янець-Подільському повіті... Ті печери, вимиті в скелях водою, тягнуться під землею понад двадцять верств і закінчуються у селі Уманцях. У 1826 році в Одесі з'явився його вірш "На смерть Пестеля, Муравйова та інших мучеників російської свободи". Наш земляк у цьому творі з гнівом затаврував душителів російської свободи. Прославив борців проти царського самодержавства. Темі волелюбства він присвятив також у 1827 році вірш "Дума про Нечая". З любов'ю описав про те, як козацький полк під проводом народного героя Данила Нечая у червні 1649-го завдав поразки польським шляхетським загонам, а в липні у районі Проскурова-Чорного Острова військам подільського каштеляна Лянцкорського.

Дух волелюбства керував Маурицієм Гославським і тоді, коли він сам служив у російській армії. На той час у ніч на 29 листопада 1830 року спалахнуло польське національне повстання проти царського самодержавства. Не вагаючись поет став у стрій повстанців. Його учасники були розсіяні каральними військами і відступили до Галиччини. Там австрійський уряд їх роззброїв. Мауриція Гославського заарештували і кинули до тюрми. Але його розум і талант не

згасли навіть у неволі. Адже продовжував творити. Зокрема, з під його пера вийшов вірш "Пророк України", який пройнятий демократичними та волелюбними почуттями.

Славний уродженець подільської Косогірки був у розквіті творчих сил, коли тюремні застінки зупинили серце поета. Це трапилось 17 листопада 1834 року у Станіславі (тепер Івано-Франківськ).